

Med Hensyn til den almindelige Valgret til Menighedsraadene maatte vi se saaledes paa det, at hvor det drejer sig om en Folkekirke, en Kirke, som ønsker at omfatte alle Mennesker i Sognet, og hvortil alle, der ikke melder sig ud eller slutter sig til en Valgmenighed eller Frimenighed, ogsaa har Pligt til at yde Bidrag, maa det ogsaa være naturligt, at alle har Valgret til Menighedsraadene, naar de i øvrigt har ført et saadant Levned, at de ikke har stillet sig i aabenlys Modsetning til Folkekirken. Dette Ønske er ikke opfyldt, i hvert Fald ikke fuldtud, ved de foreliggende Lovforslag, der er ganske vist almindelig Valgret, men der kræves jo en Tilmelding til Valglisten. Nu skal det indrømmes, at naar man i det øvrige Land har haft en saadan Pligt til at melde sig, og der saa skulde ske en Sammensmeltning, hvorved vi ogsaa skulde have Pligt til Anmeldelse, er det gjort saa lempeligt som muligt ogsaa for vort Vedkommende. Det er nemlig ordnet saaledes, at de Valglisten, der allerede er udfærdiget i vore Sogne, og hvorpaa alle kommunale Vælgere er medtaget, som ikke af en eller anden Grund har maattet stryges, beholder deres Gyldighed, og det er ikke nødvendigt, at disse Personer melder sig til det første Valg, som skal foretages efter disse Love. Selve Tilmeldingen er lempet, idet det ikke er nødvendigt at melde sig, hver Gang der skal foretages Valg; naar man een Gang har anmeldt sig, bliver man staaende paa Valglisten. Selv om vi altsaa ikke har faaet Ønsket om den almindelige Valgret uden Tilmelding opfyldt, er dog Ordningen saa lempelig, at jeg tror, den ingen særlige Vanskeligheder vil volde dernede.

Med Hensyn til Præstevalg — ja, nu beder jeg undskyldte, at jeg griber tilbage til det første Afsnit af Lovkomplekset, men da Talere under første Afsnit ogsaa har behandlet Forhold under andet Afsnit, haaber jeg, at den højtærede Formand ogsaa vil tillade mig at sige nogle faa Ord om første Afsnit....

Formanden: Jeg haaber, at det kun bliver faa Ord, idet disse Lovforslag jo er gaaet til anden Behandling.

Mads Gram: Det skal blive meget kort. Med Hensyn til det direkte Præstevalg har man ment, at den Form, vi havde i Sønderjylland under tysk Styre, var uheldig, og det skal indrømmes, at der kunde være meget at ønske, men allerede

ved den foreløbige Lov, som er indført i Øjeblikket, er Forholdet forbedret i høj Grad. Det er ikke den Form, som vi havde under tysk Regering, vi holder paa, men det er Tanken om det direkte Præstevalg, som vi tror har gode Momenter i sig, som det havde været værd at opretholde. Naar vi nu kommer ind under en Ordning, hvor det bliver Menighedsraadet, som skal foretage Indstillingen, maa jeg sige, at da Menighedsraadet nu faar mange økonomiske Opgaver, havde jeg gerne set, om der var valgt et særligt Udvalg umiddelbart forud for hver Gang, der skulde vælges en Præst, derved var Stenningen i Sognet kommet mere umiddelbart og direkte til Udtryk. Jeg tror, det vilde have været godt.

Nu kommer jeg til den økonomiske Side af Lovforslagene og er dermed inde paa det foreliggende Afsnit. Menighedernes økonomiske Selvstændighed ønsker vi i høj Grad at styrke, saa vidt det er muligt, og vi tror, at man i det hele taget ingen Betæneligheder behøver at have ved at lægge Forvaltningen over i Menighedsraadets Haand. Det har glædet mig at høre, at det ærede Medlem Hr. Povlsen ingen som helst Betæneligheder har ved at overlade til Menighedsraadene at vedligeholde Kirker og Kirkegaarde, og at det ærede Medlem er fuldt overbevist om, at det vil ske med al mulig Pietet. Jeg tror, det ærede Medlem heller ikke behøvede at nære nogen Ængstelse med Hensyn til Vedligeholdelsen af Præstegaardene. Det er i alt Fald gaaet ganske fortrinligt hos os, der har ingen berettiget Grund været til Klage fra Præsternes Side. Ja, jeg kender en ældre Præstemand, som med Glæde og, jeg kan sige, med Stolthed overfor kongerigske Præster fortæller om, at naar Menighedsraadet kommer og der skal ses paa, hvad der nu skal udføres af Reparationer og Forbedringer ved Præstegaarden, saa forlader han Forsamlingen og overlader Menighedsraadet selv at gaa rundt og se paa Tingene og tage Bestemmelse, uden at han er til Stede, og han er glad og stolt over, at hans Præstegaard godt kan tjene som Mønster for en hvilken som helst Præstegaard i det øvrige Land. Jeg tror, at i den Henseende vil der ingen Betæneligheder være, og vi maa sige, at dette med Syn over Kirker og Syn over Præstegaarde er os lidt fremmed, vi har ikke kendt til det, og vi synes dog, at vore Kirker og Præstegaarde er holdt i en saadan Stand, naar man bortser fra selve Krigsaarene, da Reparationer maatte udsættes, at vi vel kan være det bekendt.